

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у
державному бюджеті для створення і впровадження Державної системи
онлайн-моніторингу та електронних реєстрів у сфері організації та
проведення азартних ігор»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення і впровадження Державної системи онлайн-моніторингу та електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор» (далі – проєкт постанови) розроблено з метою створення і впровадження Державної системи онлайн-моніторингу та електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор (далі – ДСОМ та Реєстри).

ДСОМ призначена для забезпечення здійснення моніторингу господарської діяльності організаторів азартних ігор шляхом отримання або передачі в режимі реального часу від/до онлайн-систем організаторів азартних ігор та/або відповідного грального обладнання через мережу Інтернет або інші канали зв'язку визначеної чинним законодавством інформації, фіксації в режимі реального часу кожної операції з прийняття ставки, виплати виграшу (призу), здійснення виплати, обробки, обліку, накопичення та зберігання інформації про зареєстровані ставки та/або суми придбаних гравцем ігрових заміників гривні, що обліковуються на клієнтських рахунках таких гравців, виплачені виграші, форму розрахунків із гравцями, збір такої інформації, обробку, накопичення та реєстрацію, забезпечення її захисту від втрати, розкрадання, спотворення, підробки, несанкціонованих дій щодо її знищення, модифікації, копіювання тощо, від несанкціонованого доступу через мережу Інтернет, а також для забезпечення принципу відповідальності гри.

Створення Реєстрів забезпечить виконання вимог Закону України від 18 листопада 2021 року № 1907-ІХ «Про публічні електронні реєстри», сприятиме формуванню прозорої системи діяльності суб'єктів господарювання у сфері організації та проведення азартних ігор, а також можливості здійснення громадського контролю, публічного доступу до інформації щодо організаторів азартних ігор в Україні.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

1) Створення ДСОМ здійснюється з метою забезпечення можливості реалізації Уповноваженого органу повноважень, наданих органу державного регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор та у лотерейній сфері, відповідно до вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

ДСОМ – це основний інструмент здійснення Уповноваженим органом функції з державного нагляду (контролю) за діяльністю у сфері організації та проведення азартних ігор.

ДСОМ є спеціалізованим програмно-апаратним комплексом, який призначений для:

1) здійснення моніторингу господарської діяльності організаторів азартних ігор, забезпечення відповідності ліцензійним умовам та технічним стандартам;

2) отримання або передачі інформації в режимі реального часу від (до) відповідного грального обладнання через мережу Інтернет або інші канали зв'язку, збору, обробки, накопичення та реєстрації інформації про прийняті ставки, виплачені виграші (призи), здійснені виплати та інші операції, пов'язані з організацією та проведенням азартних ігор;

3) забезпечення захисту інформації від втрати, розкрадання, спотворення, підробки, несанкціонованих дій щодо її знищення, модифікації, копіювання тощо, від несанкціонованого доступу через мережу Інтернет;

4) забезпечення принципу відповідальної гри.

Основними завданнями ДСОМ є:

1) реалізація функцій державного контролю за діяльністю у сфері організації та проведення азартних ігор, у тому числі за обігом грошових коштів, шляхом оперативного отримання повної і достовірної інформації про роботу організаторів азартних ігор, кожну операцію з прийняття ставки, виплати виграшу (призу), здійснення виплати тощо в режимі реального часу;

2) безперешкодна цілодобова в режимі реального часу передача та прийом даних, фіксація в режимі реального часу кожної операції з прийняття ставки, виплати виграшу (призу), здійснення виплати, обробки, обліку, накопичення та зберігання інформації про зареєстровані ставки та/або суми придбаних гравцем ігрових замінників гривні, що обліковуються на клієнтських рахунках таких гравців, виплачені виграші, форму розрахунків із гравцями (зазначена інформація передається до Державної системи онлайн-моніторингу в неперсоналізованому вигляді, крім випадків, визначених Законом);

3) реалізація функцій контролю за повнотою надходжень до бюджетів та державних цільових фондів податків, зборів та платежів відповідно до законодавства;

4) контроль загального відсотка виграшу гральних автоматів;

5) захист прав гравців і мінімізація проявів ігрової залежності (лудоманії).

Підсумовуючи зазначене, функціонування ДСОМ сприяє реалізації такої мети державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор, як:

забезпечення ефективного державного нагляду (контролю) за діяльністю у сфері організації та проведення азартних ігор, у тому числі за обігом грошових коштів, шляхом оперативного отримання повної і достовірної інформації про роботу організаторів азартних ігор у режимі реального часу;

забезпечення контролю у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

реалізації функцій контролю за повнотою надходжень до бюджетів та державних цільових фондів податків, зборів та платежів відповідно до законодавства.

Також відповідно до законодавства України передбачається створення комплексної системи захисту інформації (далі – КСЗІ) на ДСОМ та організація проведення державної експертизи ДСОМ.

КСЗІ – сукупність організаційних та інженерних заходів, програмно-апаратних засобів, які забезпечують захист інформації в інформаційно-комунікаційній системі.

До складу КСЗІ входять заходи та засоби, які реалізують методи, механізми захисту інформації від несанкціонованих дій та несанкціонованого доступу до інформації, що можуть здійснюватися шляхом підключення до апаратури та ліній зв'язку, маскування під зареєстрованого користувача, подолання заходів захисту з метою використання інформації або нав'язування хибної інформації, застосування закладних пристроїв чи програм, використання комп'ютерних вірусів та інше.

2) Створення Реєстрів здійснюється з метою забезпечення можливості реалізації Уповноваженим органом повноважень, наданих органу державного регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор, відповідно до вимог пункту 11 частини першої статті 8 Закону .

З метою забезпечення публічного доступу до інформації щодо організаторів азартних ігор в Україні Уповноважений орган формує та веде такі Реєстри:

1. Реєстр організаторів азартних ігор в залах гральних автоматів – відкрита база даних, що містить інформацію про організаторів азартних ігор в залах гральних автоматів, перелік їхніх гральних залів та інформацію про гральні автомати, встановлені в таких залах гральних автоматів (із зазначенням відповідних адрес).

2. Реєстр організаторів азартних ігор казино – відкрита база даних, що містить інформацію про організаторів казино, перелік їхніх гральних закладів казино (із зазначенням відповідних адрес).

3. Реєстр організаторів азартних ігор казино в мережі Інтернет – відкрита база даних, що містить інформацію про організаторів казино через мережу Інтернет (із зазначенням відповідних адрес) та перелік їхніх вебсайтів, через які здійснюється організація та проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет.

4. Реєстр організаторів букмекерської діяльності – відкрита база даних, що містить інформацію про організаторів букмекерської діяльності, перелік букмекерських пунктів, через які організатори букмекерської діяльності здійснюють свою діяльність (із зазначенням відповідних адрес) та/або перелік вебсайтів, через які організатори букмекерської діяльності здійснюють організацію та проведення діяльності в мережі Інтернет.

5. Реєстр організаторів гри в покер – відкрита база даних, що містить інформацію про організаторів гри в покер, перелік їхніх вебсайтів, через які організатори гри в покер здійснюють організацію та проведення азартних ігор в покер в мережі Інтернет.

Зазначені Реєстри є відкритими для безоплатного публічного доступу до них і розміщуються на офіційному вебсайті Уповноваженого органу.

6. Реєстр осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, – база даних, що містить інформацію про фізичних осіб, яким відповідно до поданих заяв або за рішенням суду обмежено відвідування гральних закладів та участь в азартних іграх.

Дані Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, є інформацією з обмеженим доступом. Доступ до такої інформації в порядку, встановленому Уповноваженим органом, надається Уповноваженому органу та організаторам азартних ігор для виконання покладених на них цим Законом обов'язків, а також бюро кредитних історій у частині інформації про осіб, стосовно яких у Реєстрі осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, міститься інформація про використання такими особами кредитних коштів для внесення ставок, для передачі кредиторам на виконання вимог Закону України «Про споживче кредитування».

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2023 року № 356 «Деякі питання створення та функціонування державних електронних платформ для ведення публічних електронних реєстрів» розробка ІКС Реєстрів буде здійснюватися з використанням програмного забезпечення «Програмна платформа для розгортання та супроводження державних електронних реєстрів». Також відповідно до законодавства України передбачається створення КСЗІ на Реєстри та організація проведення державної експертизи Реєстрів.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт постанови передбачає затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за бюджетною програмою «Створення і впровадження Державної системи онлайн-моніторингу та електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор».

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють:

Бюджетний кодекс України;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»;

Закон України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»;

Закон України «Про державні лотереї в Україні»;

Закон України «Про публічні електронні реєстри»;

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»;

Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 року № 373 «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах»;

постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2022 року № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану»;

постанова Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2016 року № 606 «Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів»;

постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2009 року № 869 «Про затвердження загальних вимог до програмних продуктів, які закупаються та створюються на замовлення державних органів»;

постанова Кабінету Міністрів України від 04 лютого 1998 року № 121 «Про затвердження переліку обов'язкових етапів робіт під час проектування, впровадження та експлуатації засобів інформатизації»;

постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 891 «Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей»;

постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 року № 171 «Про затвердження Порядку функціонування Державної системи онлайн-моніторингу»;

постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1341 «Про затвердження ліцензійних умов у сфері організації та проведення азартних ігор»;

постанова Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2016 року № 606 «Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 січня 2023 року № 38);

постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2023 року № 757 «Деякі питання доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі»;

рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 22 квітня 2021 року № 167 «Про затвердження Порядків формування і ведення реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03 червня 2021 року за № 746/36368;

рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 21 липня 2021 року № 440 «Про затвердження Переліку відомостей, які відображаються в Єдиному реєстрі державних лотерей, запроваджених в Україні», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 вересня 2021 року за № 1211/36833.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує додаткових витрат із державного бюджету і буде здійснюватися в межах бюджетних коштів, передбачених у державному бюджеті за КПКВК 0418020 «Про використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення і впровадження Державної системи онлайн-моніторингу та електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор» (фінансово-економічні розрахунки додаються).

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови потребує погодження з Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України, Міністерством цифрової трансформації України та проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект постанови не є регуляторним актом та не потребує погодження з Державною регуляторною службою України.

Проект постанови потребує проведення консультацій із громадськістю.

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування, уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їхніми об'єднаннями та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їхніми спілками, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект постанови не містить положень, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті постанови відсутні положення, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Проект постанови відповідає положенням міжнародно-правових актів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, є гендерно нейтральним.

У проекті постанови відсутні положення, які містять ознаки дискримінації чи створюють підстави для дискримінації. Проект постанови не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття проєкту постанови дасть змогу забезпечити створення та функціонування ДСОМ та Реєстрів, за рахунок бюджетних коштів, порядок використання яких передбачений проєктом постанови.

ДСОМ забезпечить:

1) ефективний державний нагляд (контроль) за діяльністю у сфері організації та проведення азартних ігор, у тому числі за обігом грошових коштів шляхом оперативного отримання повної і достовірної інформації про роботу організаторів азартних ігор у режимі реального часу;

2) контроль у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

3) захист прав гравців шляхом фіксації в режимі реального часу кожної операції з прийняття ставки, виплати виграшу (призу), здійснення виплати;

4) збір та аналіз даних з метою розробки політики та прийняття рішень у сфері азартних ігор;

5) оптимізацію адміністрування оподаткування в галузі азартних ігор, що сприятиме збільшенню доходів державного бюджету.

Зважаючи на зазначене, ДСОМ має на меті забезпечити контроль, безпеку та ефективне функціонування цієї галузі відповідно до законодавства та інтересів громадян.

У свою чергу створення Реєстрів сприятиме формуванню врегульованої та прозорої системи діяльності суб'єктів господарювання у сфері організації та проведення азартних ігор. Зручна та транспарентна система функціонування Реєстрів забезпечить можливість здійснення громадського контролю, публічного доступу до інформації щодо організаторів азартних ігор в Україні.

Реалізація проєкту постанови не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Прогноз очікуваних результатів реалізації проєкту постанови визначається в якісному вимірі та є позитивним для всіх заінтересованих сторін: держави, організаторів азартних ігор, а також не містить ризиків під час реалізації положень проєкту постанови.

Голова КРАІЛ

Іван РУДИЙ